

Raad van de
Europese Unie

**Brussel, 20 september 2023
(OR. en)**

**13215/23
ADD 1**

**ECOFIN 902
FIN 937
UEM 250**

BEGELEIDENDE NOTA

---

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	19 september 2023
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2023) 545 final ANNEX 1 Part 1/2
Betreft:	BIJLAGE bij het VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD Over de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit: de volgende stappen

---

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2023) 545 final ANNEX 1 Part 1/2.

Bijlage: COM(2023) 545 final ANNEX 1 Part 1/2

Brussel, 19.9.2023
COM(2023) 545 final

ANNEX 1 – PART 1/2

BIJLAGE

bij het

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

Over de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit: de volgende stappen

BIJLAGE 1 – Herstel- en veerkrachtplannen in de EU-lidstaten¹

België

België heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan (RRP) ingediend op 30 april 2021. De positieve beoordeling door de Commissie op 23 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 5,9 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor België op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 4,5 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft België op 20 juli 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage overeenkomstig artikel 18 van de RRF-verordening, zodat de objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet meer kunnen worden bereikt, in aanmerking worden genomen overeenkomstig artikel 21 van de RRF-verordening, en om aanvullende leningen aan te vragen overeenkomstig artikel 14 van de RRF-verordening. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen in verband met hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en duurzame mobiliteit. De beoordeling door de Commissie van dit door België ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) Belgische herstel- en veerkrachtplan heeft tot doel de belangrijkste uitdagingen aan te pakken in verband met mobiliteit en openbare werken, productiviteit, duurzaamheid en innovatie, en digitale en sociale inclusie. Het bestaat uit 35 hervormingen en 105 investeringen, die worden ondersteund door 5,9 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 1,2 % van het bbp. Op verschillende bestuursniveaus zijn aanvullende herstelplannen goedgekeurd. De Commissie heeft België op 3 augustus 2021 770 miljoen EUR aan voorfinanciering uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van België loopt, maar het risico op vertragingen neemt toe. België heeft nog geen betalingsverzoek ingediend. Voor een snelle en stabiele uitvoering zal doeltreffend beheer noodzakelijk zijn.

De volgende grafieken tonen het aandeel van RRF-middelen dat in het Belgische herstel- en veerkrachtplan aan elke beleidspijler is toegewezen.

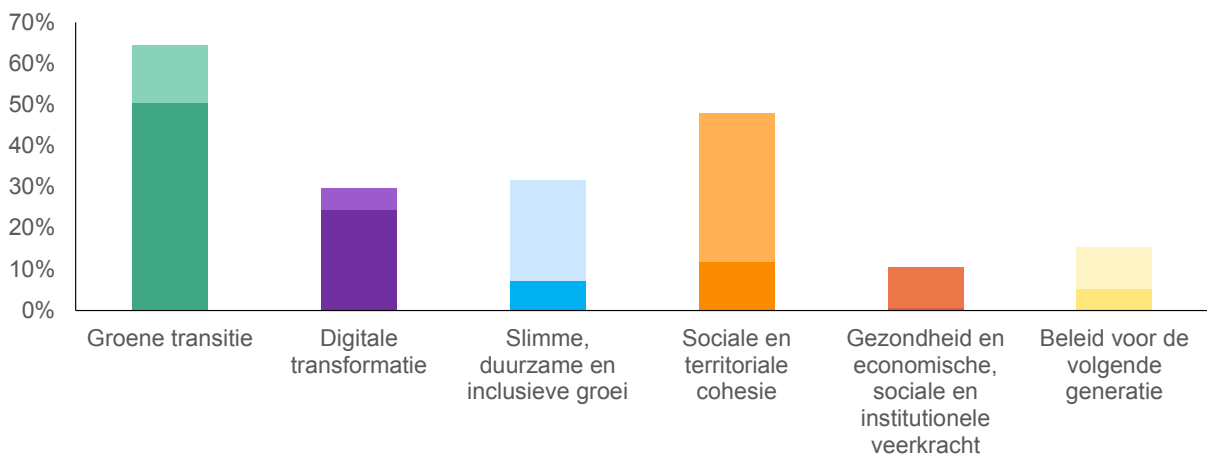
¹ Alle gegevens en figuren in deze bijlage zijn bijgewerkt tot en met 1 september 2023. De informatie over de mate waarin de lidstaten hun herstel- en veerkrachtplannen hebben uitgevoerd, is dezelfde als in de landenverslagen in het voorjaarspakket van het Europees Semester 2023.

De Brusselse effectenbeurs heeft steun uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit ontvangen voor de onlangs voltooide renovatie, die aanzienlijke energiebesparingen zal opleveren.

Auteursrecht: Belgische federale overheid

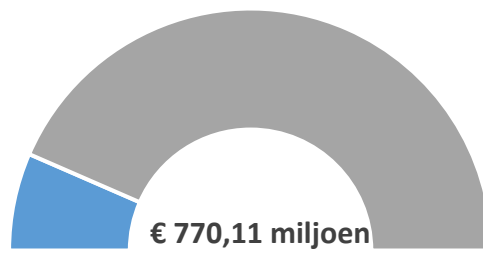
Figuur 1: Aandeel van RRF-middelen dat aan elke beleidspijler is toegewezen – België

Opmerking: Elke maatregel draagt bij tot twee beleidsterreinen van de zes pijlers. De totale toewijzing aan alle weergegeven pijlers bedraagt dus 200 % van de geraamde kosten van het herstel- en veerkrachtplan. Het onderste deel is het bedrag van de primaire pijler, het bovenste deel dat van de secundaire pijler.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 2: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – België

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die aan elke lidstaat wordt verleend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Bulgarije

Bulgarije heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 15 oktober 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 7 april 2022 en de goedkeuring door de Raad op 28 april 2022 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 6,3 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Bulgarije op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 5,7 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun. Ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag was geen herziening van het plan ingediend.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije richt zich op de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie, het ondernemingsklimaat, de rechtsstaat, sociale inclusie, toegang tot hoogwaardig onderwijs, opleidingen en gezondheidszorg. Het bestaat uit 47 hervormingen en 56 investeringen, die worden ondersteund door 6,3 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op ongeveer 10,2 % van het bbp in 2019.

Het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije wordt uitgevoerd, maar het risico op vertragingen wordt groter. Bulgarije heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met 22 mijlpalen en streefdoelen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 1,37 miljard EUR op 16 december 2022. Deze 22 mijlpalen hebben betrekking op belangrijke eerste stappen in hervormingen en investeringen om de energiesector koolstofvrij te maken, de grootschalige uitrol van digitale infrastructuur te bevorderen, het rechtssysteem te hervormen, het antiwitwaskader te versterken, de overheidssector te digitaliseren en de toereikendheid en dekking van de minimuminkomensregeling te versterken. Er zijn ook maatregelen opgenomen om te zorgen dat het audit- en controlesysteem voor de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit aan de normen voldoet. Een hoge mate van instabiliteit van de overheid heeft geleid tot vertragingen bij belangrijke wetgevingshervormingen, zoals die op het gebied van overheidsopdrachten, corruptiebestrijding en de aansprakelijkheid van de procureur-generaal. Het gebrek aan politieke stabiliteit en bestuurlijke capaciteit leidde ook tot een vertraagde uitvoering van verschillende belangrijke investeringen in energie en vervoer en tot vraagtekens bij belangrijke aspecten van het plan in verband met het koolstofvrij maken van de energiesector. De nieuwe regering heeft de uitvoering van het plan als prioriteit aangemerkt. Het tweede betalingsverzoek is uitgesteld en is nu gepland voor het najaar van 2023. Er bestaat echter een aanzienlijk risico dat verschillende mijlpalen en streefdoelen in verband met belangrijke hervormingen op het moment van indiening niet zullen zijn verwezenlijkt. Er wordt gewerkt aan het addendum bij het plan en het REPowerEU-hoofdstuk, maar de snelheid moet worden opgevoerd, terwijl de nadruk op de uitvoering moet blijven liggen. Vanwege de politieke situatie is het nog steeds onduidelijk wanneer deze werkzaamheden kunnen worden afgerond.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Bulgarije moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op

bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Bulgarije

➤ *Hervorming*

Bulgarije is begonnen met een hervorming om de toereikendheid en dekking van zijn minimuminkomensregeling te verbeteren. Door de goedkeuring van relevante wetswijzigingen heeft Bulgarije gezorgd voor een geleidelijke verhoging van de inkomensdrempels voor alle potentiële begunstigten van de minimuminkomensregeling tussen 2022 en 2024. Dit is een belangrijke stap in de aanpak van reeds lang bestaande sociale uitdagingen in het land.

➤ *Investering*

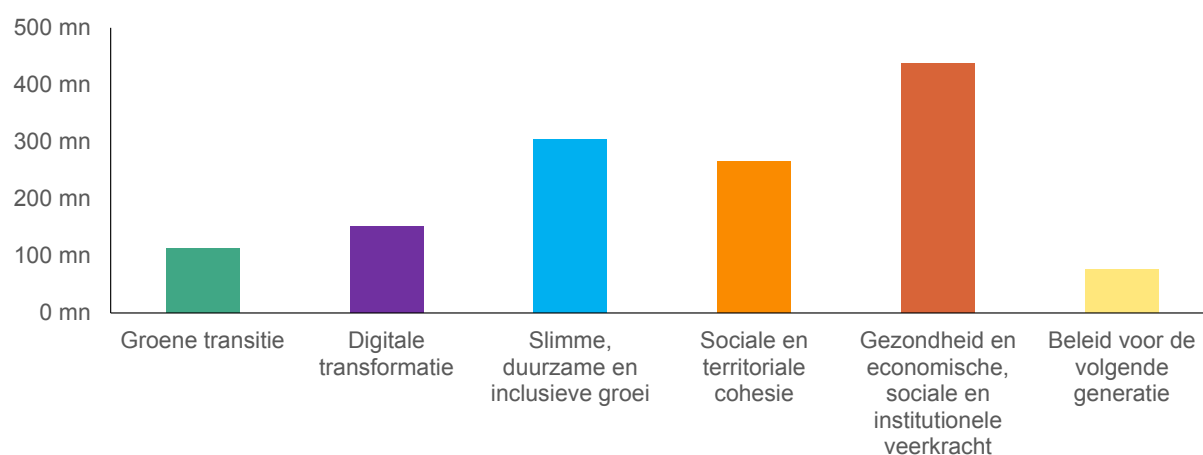
Bulgarije is begonnen met de bouw van een deel van lijn 3 van de metro van Sofia, met drie stations en een totale lengte van 3 km. Deze metrolijn zal zorgen voor een schone, snelle en efficiënte openbaarvervoerdienst voor passagiers, met intermodale verbindingen. Dankzij deze investering kunnen vanaf 2026 naar schatting gemiddeld 7,6 miljoen passagiers per jaar worden vervoerd. Door het verbeterde stedelijk openbaar vervoer zal dit project naar verwachting leiden tot minder broeikasgasemissies, minder luchtverontreiniging en een geringer aantal auto's dat in de stad rijdt. De contracten voor de aanleg zijn ondertekend en de uitvoering is aan de gang.

Station Medische universiteit aan metrolijn 3

Auteursrecht: Bulgaarse regering

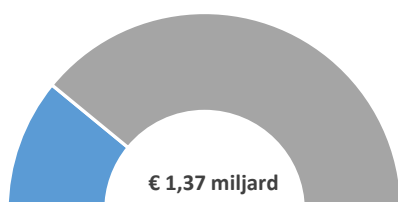
Figuur 3: Uitbetaling per pijler – Bulgarije

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 4: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Bulgarije

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die aan elke lidstaat wordt verleend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 5: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Bulgarije

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Tsjechië

Tsjechië heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 1 juni 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 19 juli 2021 en de goedkeuring door de Raad op 8 september 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 7 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Tsjechië op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 7,7 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Tsjechië op 30 juni 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage overeenkomstig artikel 18 van de RRF-verordening, zodat de objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet meer kunnen worden bereikt, in aanmerking worden genomen overeenkomstig artikel 21 van de RRF-verordening, en om aanvullende leningen aan te vragen overeenkomstig artikel 14 van de RRF-verordening. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen in verband met hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en spoorweginfrastructuur. De beoordeling door de Commissie van dit door Tsjechië ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) Tsjechische herstel- en veerkrachtplan heeft tot doel de belangrijkste uitdagingen aan te pakken in verband met digitale transformatie, groene transitie, onderwijs en arbeidsmarkt, openbaar bestuur, onderzoek en innovatie, en gezondheidszorg. Het bestaat uit 37 hervormingen en 85 investeringen, die worden ondersteund door meer dan 7 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op meer dan 3 % van het bbp van 2021, om het land te helpen dringende sociale en economische uitdagingen het hoofd te bieden. De Commissie heeft Tsjechië op 28 september 2021 een voorfinanciering van 915 miljoen EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van Tsjechië is aan de gang, maar met het risico op enige vertraging. Tsjechië heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met 37 mijlpalen en streefdoelen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 928 miljoen EUR op 22 maart 2023. De bijbehorende 37 mijlpalen en streefdoelen hebben betrekking op hervormingen van de lesprogramma's van scholen ter bevordering van digitale geletterdheid en digitale vaardigheden, e-gezondheid, het Tsjechische audit- en controlesysteem voor de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en de wet inzake de registratie van uiteindelijk begunstigden, alsook investeringen voor de herbouw van drie spoorbruggen, 45 veiligere spoorwegovergangen en digitale onderwijsinstrumenten. Om het plan tijdig uit te voeren moet de bestuurlijke capaciteit verder worden verbeterd en moeten de belangrijkste hervormingen en investeringen prioriteit krijgen.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Tsjechië moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Tsjechië

➤ ***Hervorming***

Eind september 2021 is in Tsjechië een nieuwe bouwwet in werking getreden. Deze mijlpaal maakt deel uit van een hervorming die gericht is op een hoge mate van digitalisering bij de verlening van bouwvergunningen. Door digitalisering heeft de wet het proces van bouwvergunningen versneld en is het aantal betrokken regelgevende instanties verminderd. Het is dus minder waarschijnlijk dat bouwbedrijven onevenredig veel tijd en middelen zullen moeten investeren om een vergunning te krijgen. Het verminderde aantal regelgevende instanties helpt ook om de basis te leggen voor de invoering van nieuwe informatiesystemen en digitale instrumenten in hun werk.

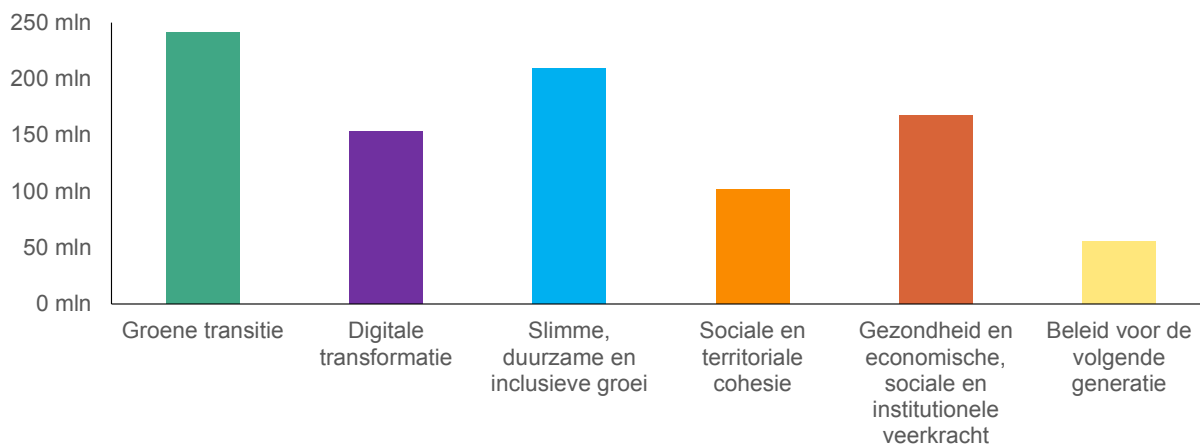
➤ ***Investering***

Tsjechië heeft een grote investering gedaan om digitale uitsluiting te voorkomen, door de toegankelijkheid van digitale apparatuur voor alle leerlingen te waarborgen. Er is voor scholen ICT-apparatuur (informatie en communicatie) gefinancierd om afstandsonderwijs mogelijk te maken. Een ander belangrijk doel van deze investering is om scholen uit te rusten met elementaire en geavanceerde digitale technologieën om digitale geletterdheid en modern leren te ondersteunen. Scholen krijgen ook technische bijstand via een speciale website, webinars en een nieuw netwerk van IT-aanspreekpunten.

Bijna 10 000 (kleuter)scholen zullen worden uitgerust met technische middelen, zoals hulpmiddelen voor augmented en virtual reality, robotapparatuur en 3D-printers

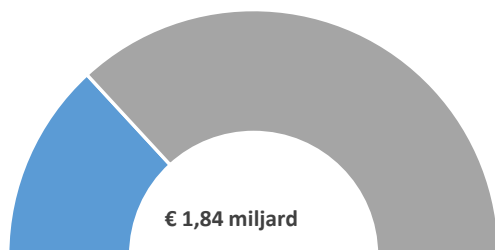
Figuur 6: Uitbetaling per pijler – Tsjechië

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

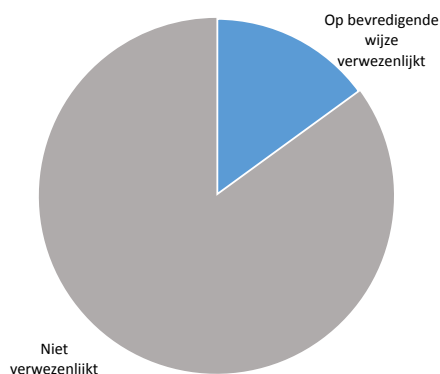
Figuur 7: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Tsjechië

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 8: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Tsjechië

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Denemarken

Denemarken heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 30 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 17 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 1,55 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Denemarken op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 1,43 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Denemarken op 31 mei 2023 verzocht om een REPowerEU-hoofdstuk aan zijn herstel- en veerkrachtplan te kunnen toevoegen, met aanvullende hervormingen en investeringen in hernieuwbare energie, de ontwikkeling van groene vaardigheden, koolstofafvang en -opslag en de verdere vervanging van oliebranders en gasgestookte cv-ketels. De beoordeling door de Commissie van dit door Denemarken ingediende verzoek was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) herstel- en veerkrachtplan van Denemarken wil de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie aanpakken en de veerkracht van de gezondheidszorg versterken. Het bestaat uit tien hervormingen en 42 investeringen, die worden ondersteund door 1,43 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 0,46 % van het bbp. De Commissie heeft Denemarken op 2 september 2021 een voorfinanciering van 202 miljoen EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van Denemarken is goed gevorderd. Denemarken heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met 25 mijlpalen en streefdoelen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 301 miljoen EUR op 27 april 2023. De bijbehorende 23 mijlpalen en twee streefdoelen hebben betrekking op hervormingen en investeringen in het koolstofvrij maken van de landbouwsector, digitalisering van de gezondheidszorg, groene belastinghervorming, emissiebelastingen op de industrie, voertuigbelasting, duurzame mobiliteit, onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Na het eerste betalingsverzoek ligt de uitvoering van het plan op schema, wat naar verwachting eind 2023 zal leiden tot de indiening van het tweede betalingsverzoek.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Denemarken moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Denemarken

➤ ***Hervorming***

Een groene belastinghervorming heeft tot doel groene bedrijfsinvesteringen nieuw leven in te blazen met belastingprijkkels. Bij deze hervorming zal de energiebelasting worden verhoogd en uiteindelijk een uniforme belasting op de uitstoot van broeikasgassen worden ingevoerd. De aanvullende prikkels met betrekking tot de belastingkorting voor bedrijfsinvesteringen en de aangekondigde daaropvolgende hogere belasting op energie en broeikasgasemissies vormen een sterke stimulans om meer te investeren in energie-efficiëntie en de vermindering van broeikasgasemissies.

➤ ***Investering***

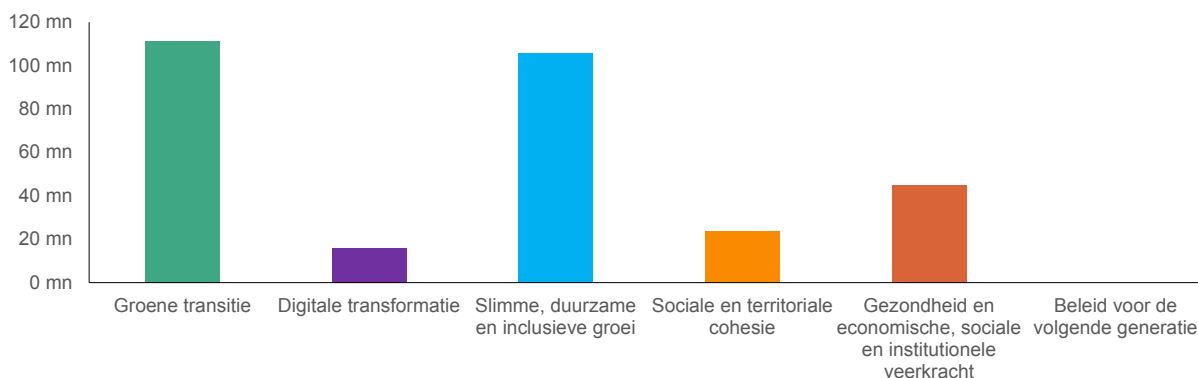
Denemarken heeft een subsidieregeling opgezet om oliebranders en gasgestookte cv-ketels in huishoudens te vervangen door elektrische warmtepompen of stadsverwarming. De subsidieregeling dekt een deel van de kosten voor de vervanging van bestaande particuliere oliebranders/gasgestookte ketels en voor de installatie van elektrische warmtepompen of aansluiting op de stadsverwarming. Dit draagt bij tot een vermindering van het verbruik van fossiele brandstoffen (olie en gas) en versnelt tegelijkertijd de groene transitie naar een groter gebruik van duurzame energiebronnen (zoals wind- of zonne-energie of stadsverwarming).

Offshore-installaties die duurzame energie leveren en worden ondersteund door maatregelen uit het herstel- en veerkrachtplan

Auteursrecht: Europese Commissie

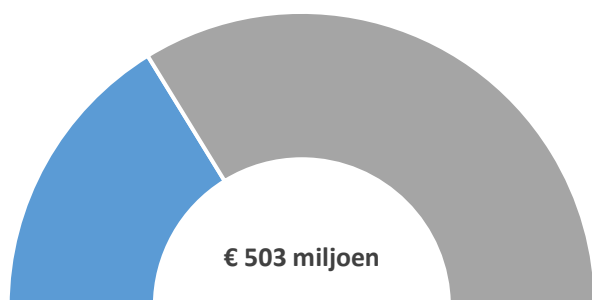
Figuur 9: Uitbetaling per pijler – Denemarken

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primaïr en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

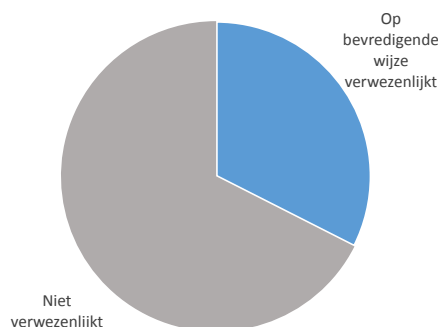
Figuur 10: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Denemarken

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 11: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Denemarken

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Duitsland

Duitsland heeft zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan ingediend op 28 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 22 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 25,6 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Duitsland op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 28 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Duitsland op 9 december 2022 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening rekening te houden met objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer konden worden verwezenlijkt. De wijziging in het Duitse plan was van technische aard. Deze betrof twee maatregelen, één met betrekking tot de digitalisering van het spoor (als gevolg van uitzonderlijke vertragingen bij de bouw moest de voltooiingsdatum worden verzet), en de andere met betrekking tot onderzoek naar en ontwikkeling van vaccins tegen SARS-CoV-2 (wijziging van mijlpalen vanwege onzekerheid over de resultaten van onderzoek en ontwikkeling). Het herziene herstel- en veerkrachtplan is op 14 februari 2023 door de Raad goedgekeurd voor een totale toewijzing van 26,4 miljard EUR. Ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag was er geen REPowerEU-hoofdstuk ingediend.

Het huidige herstel- en veerkrachtplan van Duitsland richt zich op de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie en op verbetering van het onderwijs, de gezondheidszorg en het openbaar bestuur. Het bestaat uit 15 hervormingen en 25 investeringen gefinancierd met 26,4 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 0,8 % van het bbp. De Commissie heeft Duitsland op 26 augustus 2021 een voorfinanciering van 2,25 miljard EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 9 % van de (initiële) financiële toewijzing.

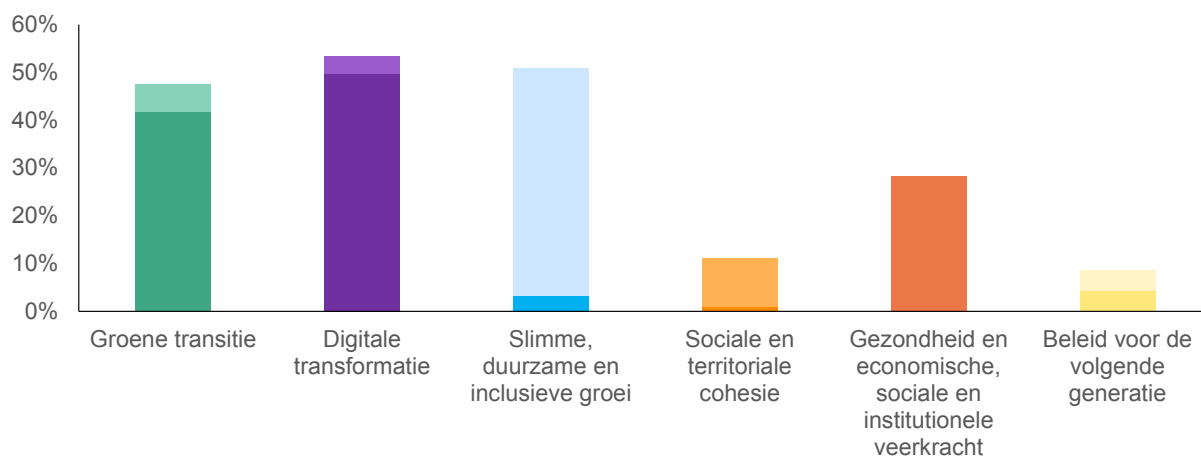
Het Duitse herstel- en veerkrachtplan helpt burgers over te stappen op schone elektrische voertuigen door financiële steun te verlenen voor de aankoop van meer dan 560 000 emissievrije voertuigen

De uitvoering van het Duitse herstel- en veerkrachtplan is aan de gang, maar is aanzienlijk vertraagd. De beperkte middelen voor de uitvoering van het plan en de ontoereikende prioritering hebben ertoe geleid dat Duitsland een achterstand heeft opgelopen bij de uitvoering. Duitsland heeft onlangs zijn operationele regelingen ondertekend en staat op het punt zijn eerste betalingsverzoek in te dienen. Naar verwachting zal dit verzoek betrekking hebben op 36 mijlpalen en streefdoelen die de vooruitgang in alle onderdelen van het herstel- en veerkrachtplan volgen, wat kan leiden tot een uitbetaling van maximaal 4 miljard EUR.

De volgende grafieken tonen het aandeel van RRF-middelen dat in het Duitse herstel- en veerkrachtplan aan elke beleidspijler is toegewezen.

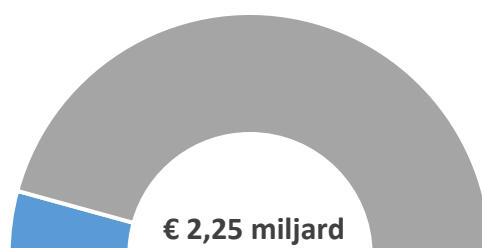
Figuur 12: Aandeel van RRF-middelen dat aan elke beleidspijler is toegewezen – Duitsland

Opmerking: Elke maatregel draagt bij tot twee beleidsterreinen van de zes pijlers. De totale toewijzing aan alle weergegeven pijlers bedraagt dus 200 % van de geraamde kosten van het herstel- en veerkrachtplan. Het onderste deel is het bedrag van de primaire pijler, het bovenste deel dat van de secundaire pijler.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 13: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Duitsland

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Estland

Estland heeft zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan ingediend op 18 juni 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 5 oktober 2021 en de goedkeuring door de Raad op 29 oktober 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 969,3 miljoen EUR in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Estland op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 863,5 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Estland op 9 maart 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om in overeenstemming met artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage en om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening objectieve omstandigheden in aanmerking te nemen waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer konden worden verwezenlijkt. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevatte ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met één aanvullende hervorming van het vergunningensysteem voor hernieuwbare energie en twee nieuwe investeringen om het elektriciteitsnet te versterken en de productie en het gebruik van duurzaam biogas en biomethaan op te voeren. Het herziene herstel- en veerkrachtplan is op 12 mei 2023 door de Commissie en op 16 juni 2023 door de Raad goedgekeurd.

Het huidige herstel- en veerkrachtplan van Estland heeft tot doel de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene transitie aan te pakken, waaronder energie-efficiëntie en duurzaam vervoer, digitale transitie in de publieke en particuliere sector, en gezondheid en sociale bescherming. Het bestaat uit 28 investeringen en 17 hervormingen, die worden ondersteund door 953 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op ongeveer 3,03 % van het bbp. Tot dusver is aan Estland op 17 december 2021 in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit 126,01 miljoen EUR aan voorfinanciering uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de initiële financiële toewijzing.

Lopende aanleg van de door de herstel- en veerkrachtfaciliteit gefinancierde tramlijn in de oude haven van Tallinn

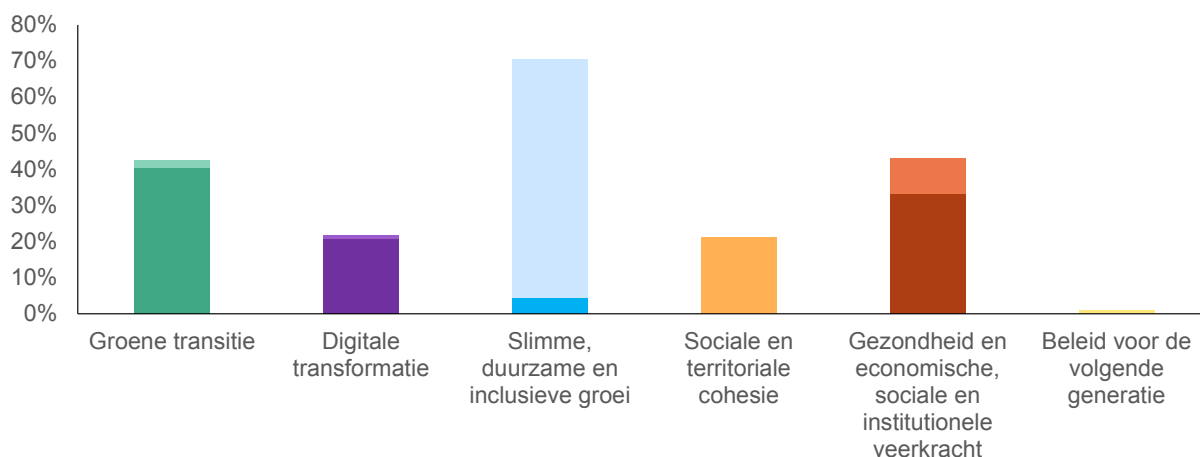

Auteursrecht: Europese Commissie

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van Estland is aan de gang. Als gevolg van de hoge inflatie en verstoringen in de toeleveringsketens door de oorlog in Oekraïne zijn enkele investeringen uitgesteld of stopgezet, wat heeft geleid tot de herziening van het oorspronkelijke plan. Estland heeft op 30 juni 2023 het eerste betalingsverzoek ingediend, bestaande uit de eerste en tweede tranche, dat 29 mijlpalen en één streefdoel in het plan betreft. De beoordeling van het betalingsverzoek door de Commissie liep nog toen dit verslag werd opgesteld.

De volgende grafieken tonen het aandeel van RRF-middelen dat in het Estse herstel- en veerkrachtplan aan elke beleidspijler is toegewezen.

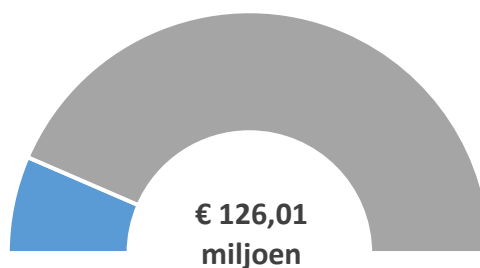
Figuur 14: Aandeel van RRF-middelen dat aan elke beleidspijler is toegewezen – Estland

Opmerking: Elke maatregel draagt bij tot twee beleidsterreinen van de zes pijlers. De totale toewijzing aan alle weergegeven pijlers bedraagt dus 200 % van de geraamde kosten van het herstel- en veerkrachtplan. Het onderste deel is het bedrag van de primaire pijler, het bovenste deel dat van de secundaire pijler.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 15: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Estland

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Ierland

Ierland heeft zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan ingediend op 25 mei 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 16 juli 2021 en de goedkeuring door de Raad op 8 september 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 989 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Ierland op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 914 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Ierland op 22 mei 2023 een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan bij de Commissie ingediend om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening rekening te houden met objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer konden worden verwezenlijkt. De wijziging van het Ierse plan was van technische aard en werd op 14 juli 2023 door de Raad goedgekeurd. Ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag was er geen REPowerEU-hoofdstuk ingediend.

Het huidige herstel- en veerkrachtplan van Ierland beoogt de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie en het sociaal en economisch herstel aan te pakken. Het bestaat uit negen hervormingen en 16 investeringen, die worden ondersteund door 914 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 0,21 % van het bbp van 2021.

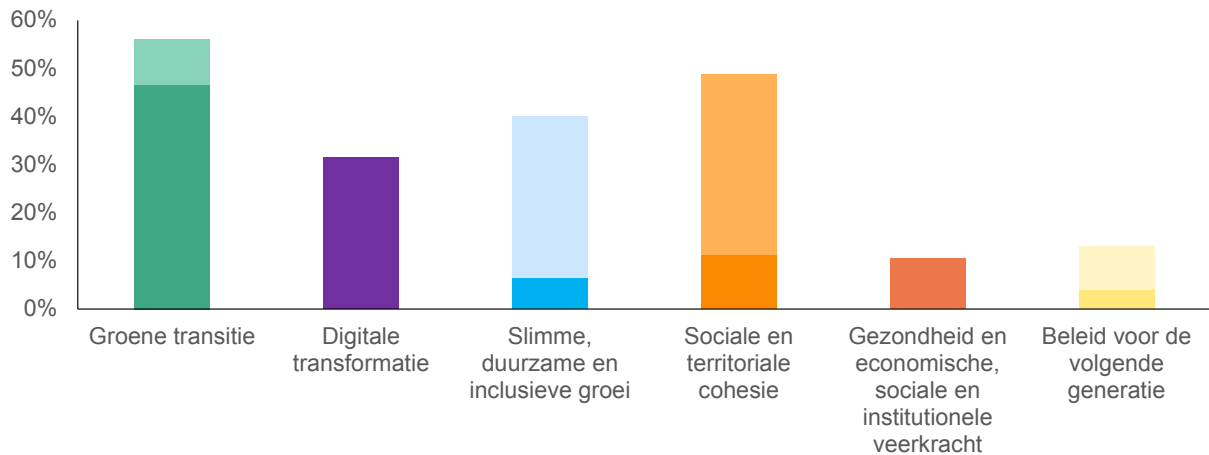
Nieuw fietspad met steun van de herstel- en veerkrachtfaciliteit

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van Ierland is aan de gang, maar met aanzienlijke vertragingen. Door beperkte middelen en een ontoereikende prioritering heeft Ierland een achterstand opgelopen bij de uitvoering. Het eerste betalingsverzoek, dat overeenkomt met 41 mijlpalen en streefdoelen in het plan, is in voorbereiding.

De volgende grafieken tonen het aandeel van RRF-middelen dat in het Ierse herstel- en veerkrachtplan aan elke beleidspijler is toegewezen.

Figuur 16: Aandeel van RRF-middelen dat aan elke beleidspijler is toegewezen – Ierland

Opmerking: Elke maatregel draagt bij tot twee beleidsterreinen van de zes pijlers. De totale toewijzing aan alle weergegeven pijlers bedraagt dus 200 % van de geraamde kosten van het herstel- en veerkrachtplan. Het onderste deel is het bedrag van de primaire pijler, het bovenste deel dat van de secundaire pijler.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Griekenland

Griekenland heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 27 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 17 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 17,8 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun en 12,7 miljard EUR aan leningen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Griekenland op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 17,4 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Griekenland op 31 augustus 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening rekening te houden met objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer kunnen worden verwezenlijkt en om in overeenstemming met artikel 14 van de RRF-verordening aanvullende leningen aan te vragen. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen in verband met energierenovaties voor huishoudens, bedrijven en nutsbedrijven, de totstandbrenging van een markt voor hernieuwbare waterstof, biomethaan en koolstofafvang, -gebruik en -opslag, een toegenomen penetratie van hernieuwbare energiebronnen met maatregelen ter bevordering van energieopslag, alsook hervormingen ter bevordering van offshorewindenergie en de transitie naar een slim netwerk en energiedeling. De beoordeling door de Commissie van dit door Griekenland ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) Griekse herstel- en veerkrachtplan is gericht op de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie, werkgelegenheid, vaardigheden en sociale cohesie, particuliere investeringen, en economische en institutionele transformatie. Het bestaat uit 68 hervormingen en 106 investeringen, die worden ondersteund door 17,4 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun en 12,7 miljard EUR aan leningen, wat neerkomt op 14,5 % van het bbp in 2022. De Commissie heeft Griekenland op 9 augustus 2021 3,96 miljard EUR aan voorfinanciering uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het Griekse herstel- en veerkrachtplan is tot dusver goed gevorderd, maar het land staat voor een aantal uitdagingen in de toekomst. Griekenland heeft drie betalingsverzoeken voor niet-terugbetaalbare financiële steun en twee betalingsverzoeken voor steun via leningen ingediend, die overeenkomen met 85 mijlpalen en streefdoelen in het plan. Het derde betalingsverzoek, voor een bedrag van 1,72 miljard EUR, is ingediend op 16 mei 2023 en werd ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag door de Commissie beoordeeld. Tot op heden heeft Griekenland in totaal 7,1 miljard EUR ontvangen voor twee goedgekeurde betalingsverzoeken, exclusief voorfinanciering. Hoewel Griekenland sterk van start is gegaan, zijn er aanzienlijke risico's voor de toekomst, die voortdurende inspanningen vergen om de dynamiek van de uitvoering in stand te houden en te versterken. Het plan bevat een aanzienlijk aantal hervormingen en investeringen, zodat de grote omvang ervan zware

administratieve lasten meebrengt. Nu komt de uitvoering van het plan in een fase die afhankelijk is van regionale en lokale overheden, waarvan de administratieve en uitvoeringscapaciteit over het algemeen zwak is. De voltooiing van een aantal maatregelen in het plan vereist een reeks voorbereidende stappen, waaronder procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten. Om ervoor te zorgen dat er met die stappen tijdig vooruitgang wordt geboekt, moeten de lokale en regionale uitvoeringsorganen voortdurend worden gecoördineerd en bijgestaan.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Griekenland moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Griekenland

➤ Hervorming

Griekenland heeft een hervorming aangenomen om het vergunningskader voor hernieuwbare energie te stroomlijnen, met vereenvoudiging en digitalisering van procedures, kortere en bindende administratieve responstijden en verantwoordingsprocedures voor onnodige vertragingen, terwijl de nodige documentatie en procedures worden beperkt. De hervorming omvat de oprichting van één loket onder het ministerie van Milieu, dat het gehele vergunningsproces zal overzien. Daarnaast zal een digitaal platform alle verschillende subsystemen en databanken van de bij het verlenen van vergunningen betrokken instanties met elkaar verbinden, zodat zij beter met elkaar en met investeerders kunnen communiceren. De hervorming zal Griekenland helpen de gemiddelde vergunningstermijn voor hernieuwbare energie te verkorten van vijf jaar tot 14 maanden en ten minste 3,5 GW energieopslag te ontwikkelen tegen 2030.

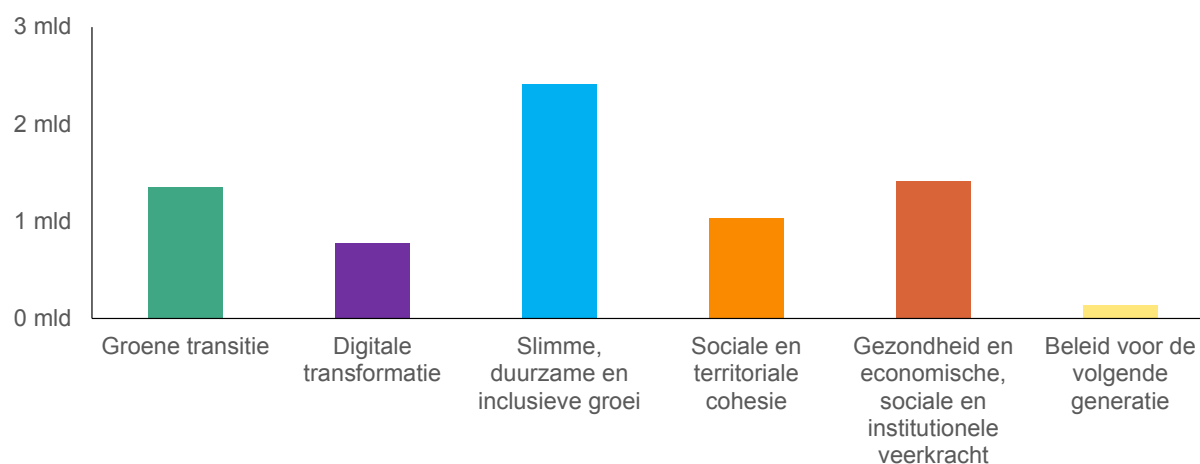
De nieuwe fotovoltaïsche capaciteit in Griekenland zal toenemen dankzij de hervorming van de vergunningverlening voor hernieuwbare energie die door de herstel- en veerkrachtfaciliteit wordt ondersteund

➤ *Investering*

In het Griekse herstel- en veerkrachtplan wordt 12,7 miljard EUR aan leningen beschikbaar gesteld voor de financiering van bedrijven en het ondersteunen van particuliere investeringen op het gebied van groene transitie, digitalisering, vergroting van de uitvoercapaciteit, schaalvoordelen en innovatie. Om deze financiering naar de particuliere sector te kanaliseren, heeft Griekenland een leningsfaciliteit opgezet. Hiervoor werd een bestuurskader aangenomen, werden overeenkomsten ondertekend met internationale financiële instellingen en werden oproepen gedaan aan commerciële banken, die de uitvoerende partners zijn. Dit kader voorziet in robuuste waarborgen om de kredietwaardigheid van de ontvangende onderneming, de financiële levensvatbaarheid van de projecten, de terugbetaling van de middelen en de naleving van alle vereisten in het Griekse herstel- en veerkrachtplan te waarborgen. De leningsfaciliteit verschaft aanzienlijke liquiditeit voor de particuliere sector, waarbij financiële instellingen zich ertoe verbinden ten minste 38,5 % van de middelen te investeren ter ondersteuning van de klimaattransitie en ten minste 20,8 % van de middelen ter ondersteuning van de digitale transitie. Met de ondertekening van leningsovereenkomsten ter waarde van ten minste 586,4 miljoen EUR tussen financiële instellingen en investeerders heeft Griekenland het eerste streefcijfer in het kader van de leningsfaciliteit voortijdig gehaald.

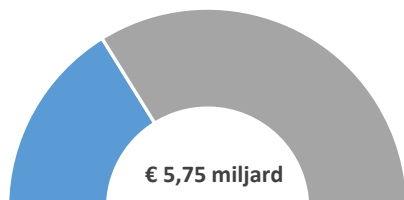
Figuur 17: Uitbetaling per pijler – Griekenland

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

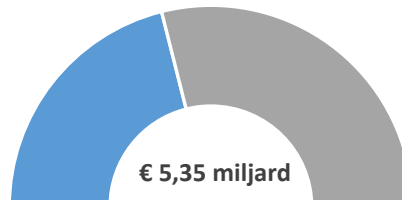
Figuur 18: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Griekenland

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

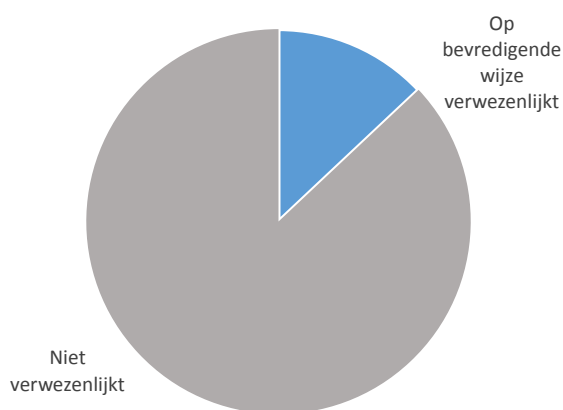
Figuur 19: Totaal aan leningen dat in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt – Griekenland

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan leningen dat tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt. Leningen zijn terugbetaalbare financiële bijdragen. Het totale bedrag van de aan elke lidstaat verstrekte leningen wordt bepaald door de beoordeling van zijn leningsaanvraag en mag niet meer bedragen dan 6,8 % van zijn bni voor 2019.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 20: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Griekenland

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Spanje

Spanje heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 30 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 16 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 69,5 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Spanje op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 77,2 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Spanje op 6 juni 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om overeenkomstig artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage, zodat de objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet meer kunnen worden bereikt, in aanmerking worden genomen overeenkomstig artikel 21 van de RRF-verordening en om aanvullende leningen aan te vragen overeenkomstig artikel 14 van de RRF-verordening. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen om het koolstofvrij maken van de Spaanse economie verder te versnellen. De beoordeling door de Commissie van dit door Spanje ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en huidige) Spaanse herstel- en veerkrachtplan heeft tot doel de belangrijkste uitdagingen in verband met de groene transitie, de digitale transitie en de economische en sociale veerkracht aan te pakken. Het bestaat uit 102 hervormingen en 112 investeringen, die worden ondersteund door 69,5 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 6,5 % van het bbp. De Commissie heeft Spanje op 17 augustus 2021 9 miljard EUR aan voorfinanciering uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan van Spanje is tot dusver goed gevorderd, maar het land staat voor een aantal uitdagingen in de toekomst. Spanje heeft drie betalingsverzoeken ingediend, die overeenkomen met 121 mijlpalen en streefdoelen in het plan en resulteerden in een totale uitbetaling van 28 miljard EUR. De tot dusver van het herstel- en veerkrachtplan uitgevoerde maatregelen omvatten arbeidsmarkthervormingen, een eerste reeks pensioenhervormingen, de modernisering van de belastingdienst en de preventie van belastingfraude, de goedkeuring van de volksgezondheidsstrategie en een herziening van de insolventiewet, de wet inzake wetenschap, technologie en innovatie, de telecommunicatiewet, de wet inzake het geïntegreerd beroepsopleidingsstelsel en de algemene wet inzake audiovisuele communicatie. Uit gegevens die de Spaanse autoriteiten hebben gepubliceerd, blijkt dat de door het herstel- en veerkrachtplan ondersteunde investeringen goed op gang zijn gekomen en dat 76 % van de meer dan 50 miljard EUR aan RRF-financiering die in 2021 en 2022 was begroot, eind 2022 een bestemming had gekregen. 20,6 miljard EUR is overgedragen aan de regio's, om investeringen in het kader van het herstel- en veerkrachtplan uit te voeren. Hoewel Spanje tot de lidstaten behoorde die het

verst gevorderd waren met de uitvoering van het plan, wordt nu verwacht dat het zijn plan zal herzien tot meer dan het dubbele van zijn omvang. Dit moet gepaard gaan met een voldoende versterkte administratieve capaciteit om te zorgen voor een doeltreffende en efficiënte absorptie van de RRF-middelen en andere beschikbare nationale en EU-middelen.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Spanje moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Spanje

➤ ***Hervorming***

Spanje heeft zijn wetgeving in het kader van het herstel- en veerkrachtplan gewijzigd met als doel het gebruik van tijdelijke contracten te beperken tot naar behoren gemotiveerde gevallen en standaard contracten voor onbepaalde tijd te gebruiken. De Spaanse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een groot aandeel tijdelijke werkgelegenheid. De in december 2021 goedgekeurde hervorming van de arbeidsmarkt helpt de tijdelijke werkgelegenheid in de particuliere sector terug te dringen. Nieuwe contracten die in de loop van 2022 werden gesloten, wijzen op een algemene daling van het aandeel van contracten voor bepaalde tijd, namelijk tot 62 %, tegenover 90 % in 2019. Het aandeel tijdelijke werknemers in de particuliere sector daalde tot 14,8 % in het vierde kwartaal van 2022, tegenover 23,9 % in datzelfde kwartaal in 2021.

➤ ***Investering***

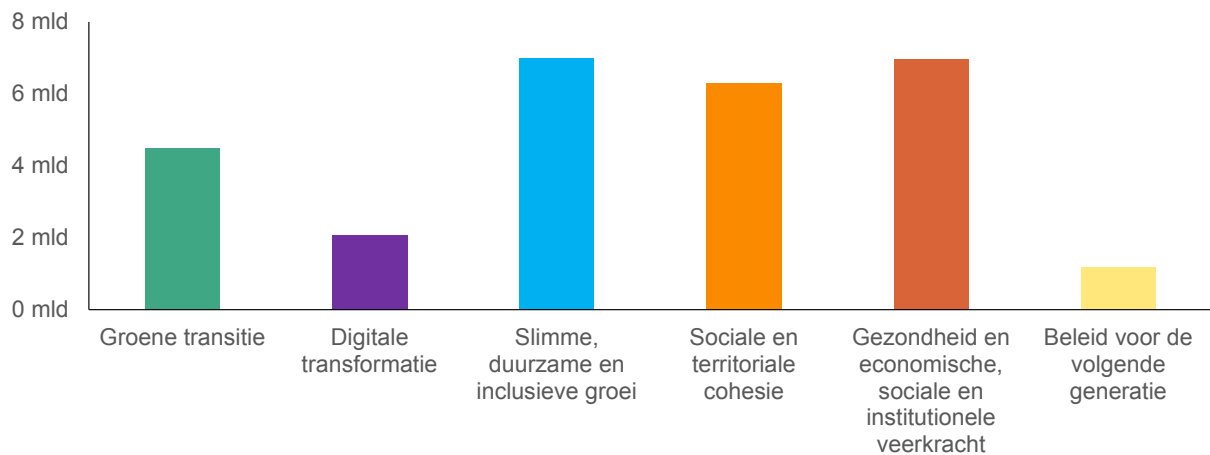
Spanje heeft een programma goedgekeurd ter verbetering van digitale onderwijsvaardigheden (#CompDigEdu) en een programma voor de digitalisering van het onderwijsstelsel. In deze programma's zullen ten minste 240 000 klaslokalen worden uitgerust, zullen 700 000 leerkrachten worden opgeleid, zal de digitale strategie worden opgesteld of herzien voor ten minste 22 000 openbare en door de overheid gesubsidieerde schoolcentra, en zullen in samenwerking met de autonome gemeenschappen 300 000 verbonden digitale apparaten (laptops, tablets) worden verstrekt aan openbare en door de overheid gesubsidieerde scholen.

Het kenniscentrum voor beroepsopleiding Tknika wordt ondersteund door de herstel- en veerkrachtfaciliteit

Auteursrecht: Europese Commissie

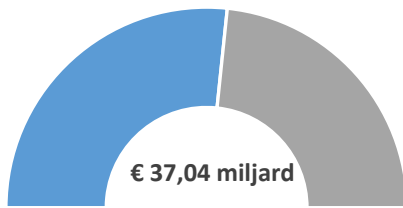
Figuur 21: Uitbetaling per pijler – Spanje

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 22: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Spanje

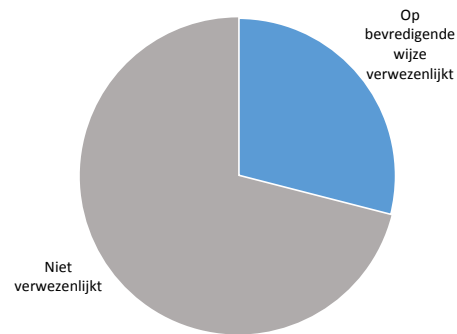

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord

https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 23: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Spanje

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord

https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Frankrijk

Frankrijk heeft zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan ingediend op 29 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 23 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 39,4 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Frankrijk op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 37,5 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Frankrijk op 20 april 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om in overeenstemming met artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage en om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening objectieve omstandigheden in aanmerking te nemen waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer kunnen worden verwezenlijkt. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevatte ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen in verband met hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, nettonulindustrie en fossielvrije waterstof. Het herziene herstel- en veerkrachtplan is op 26 juni 2023 door de Commissie en op 14 juli 2023 door de Raad goedgekeurd.

Het huidige herstel- en veerkrachtplan van Frankrijk beoogt de groene en digitale transitie te versnellen, het groeipotentieel te vergroten en de cohesie te versterken. Het plan bestaat uit 24 hervormingen en 73 investeringen, die zullen worden ondersteund met 40,3 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun (1,6 % van het bbp). De Commissie heeft Frankrijk in augustus 2021 een voorfinanciering van 5,1 miljard EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het Franse herstel- en veerkrachtplan is aan de gang. Frankrijk heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met 38 mijlpalen en streefdoelen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 7 400 000 EUR op 4 maart 2022. Zij betreffen hervormingen op het gebied van overheidsfinanciën, klimaatverandering, huisvesting, mobiliteit, arbeidsmarkt, vaardigheden en gezondheid. Verschillende streefdoelen hebben betrekking op grote investeringen in de renovatie van gebouwen voor energiebesparing, het koolstofvrij maken van de industrie, schone voertuigen, onderzoek, werkgelegenheid voor jongeren en onderwijs. Frankrijk heeft op 31 juli 2023 ook een tweede betalingsverzoek voor meer dan 10,3 miljard EUR ingediend, dat overeenkomt met 55 mijlpalen en streefdoelen in het plan. Toen dit jaarverslag werd opgesteld, was de Commissie nog bezig met de beoordeling van het tweede Franse betalingsverzoek.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Frankrijk moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Thermische renovatie van historische studentenhuisvesting in de Cité Universitaire Internationale in Parijs

Auteursrecht: Europese Commissie

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Frankrijk

➤ *Hervorming*

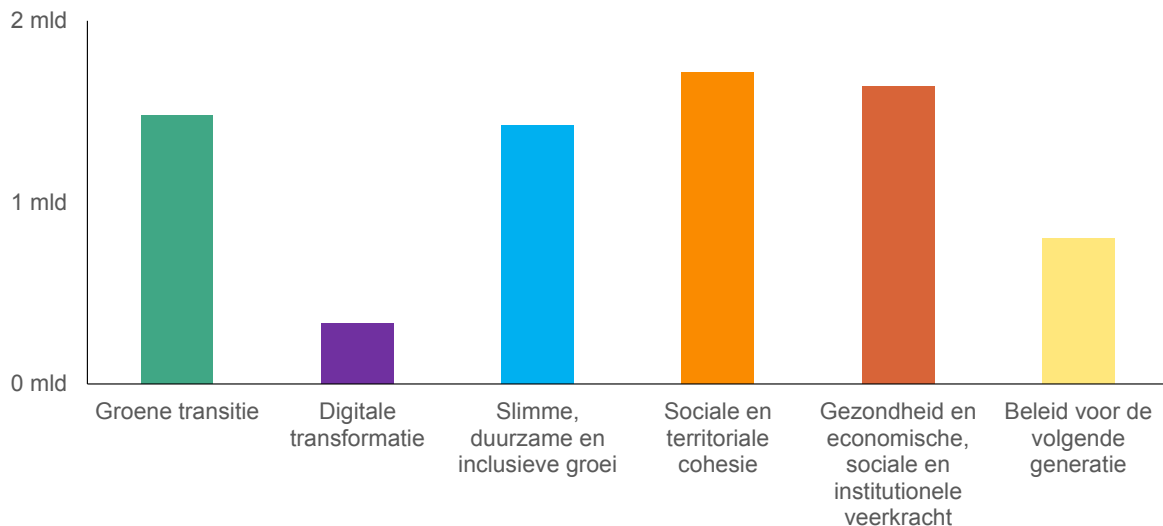
Frankrijk heeft op 20 juli 2021 een wet inzake klimaat en veerkracht aangenomen om te voldoen aan de EU-doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met ten minste 55 % te verminderen. Door deze hervorming zal naar verwachting in totaal tussen 56 en 74 miljoen ton CO₂-equivalent minder worden uitgestoten.

➤ *Investing*

Frankrijk voert aanwervingssubsidies in voor jongeren tot 26 jaar. 84 % van de aanwervingssubsidies voor jongeren onder de 26 jaar wordt uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit gefinancierd. Werkgevers die een jongere tot 26 jaar in dienst nemen, ontvangen maximaal 4 000 EUR per jaar voor een voltijdse arbeidsovereenkomst. In het

kader van het Franse herstel- en veerkrachtplan hadden medio 2021 337 000 jongeren van de regeling geprofiteerd. Deze steunregeling is een van de belangrijkste maatregelen van het jongerenplan “1 jeune, 1 solution” (voor iedere jongere een oplossing) dat in de zomer van 2020 van start is gegaan om elke jongere in het land een passende oplossing te bieden voor zijn of haar behoeften, of het nu gaat om onderwijs, opleiding of werk, coaching of financiële steun.

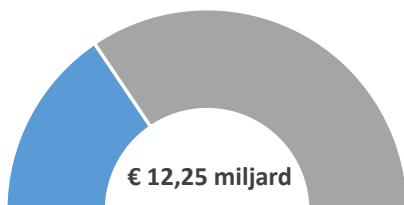
Figuur 24: Uitbetaling per pijler – Frankrijk

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

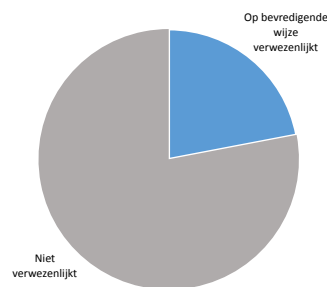
Figuur 25: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Frankrijk

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 26: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Frankrijk

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Kroatië

Kroatië heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 14 mei 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 8 juli 2021 en de goedkeuring door de Raad op 28 juli 2021 hadden de uitbetaling mogelijk gemaakt van 6,3 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Kroatië op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 5,51 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Kroatië op 31 augustus 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om overeenkomstig artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage, zodat de objectieve omstandigheden waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet meer kunnen worden bereikt, in aanmerking worden genomen overeenkomstig artikel 21 van de RRF-verordening en om aanvullende leningen aan te vragen overeenkomstig artikel 14 van de RRF-verordening. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende en opgeschaalde hervormingen en investeringen in verband met energiezekerheid, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, energie-efficiëntie van gebouwen, vervoer en hernieuwbare waterstof. De beoordeling door de Commissie van dit door Kroatië ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) Kroatische herstel- en veerkrachtplan richt zich op de belangrijkste uitdagingen in verband met het versnellen van de digitale en groene transitie, het versterken van de economische en sociale veerkracht en het opbouwen van een efficiënter openbaar bestuur. Het bestaat uit 76 hervormingen en 146 investeringsonderdelen, die worden ondersteund door 5,51 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 9,5 % van het bbp in 2021. De Commissie heeft Kroatië op 28 september 2021 818,4 miljoen EUR aan voorfinanciering uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het Kroatische herstel- en veerkrachtplan is goed gevorderd. Kroatië heeft drie betalingsverzoeken ingediend, die overeenkomen met 104 mijlpalen en streefdoelen in het plan. Tot dusver zijn twee betalingsverzoeken goedgekeurd voor in totaal 59 mijlpalen en streefdoelen, wat heeft geresulteerd in een totale uitbetaling van 1,4 miljard EUR. Het derde betalingsverzoek, voor een bedrag van 700 miljoen EUR, is ingediend op 24 juli 2023 en werd bij de opstelling van dit jaarverslag nog door de Commissie beoordeeld. In dit stadium van uitvoering van het plan bestaan de maatregelen grotendeels uit de vaststelling van nationale strategische kaderdocumenten (herziene of nieuwe wetgeving, strategieën, programma's) om de weg vrij te maken voor efficiënte investeringsuitgaven in het kader van toekomstige tranches. Een aanzienlijk deel van de middelen van het herstel- en veerkrachtplan is al beschikbaar in het kader van oproepen tot het indienen van projecten en gerichte financieringsprogramma's.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Kroatië moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Kroatië

➤ ***Hervorming***

Kroatië heeft een nieuwe anticorruptiestrategie voor 2021-2030 vastgesteld. De strategie heeft tot doel de bestaande regels en instellingen die betrokken zijn bij de bestrijding van corruptie te versterken en het werk van overheidsinstanties transparanter te maken. Zij zal ook de beheerssystemen verbeteren, om belangenconflicten te voorkomen en het publiek bewuster te maken van de schade als gevolg van corruptie en de noodzaak om onregelmatigheden te melden.

➤ ***Investering***

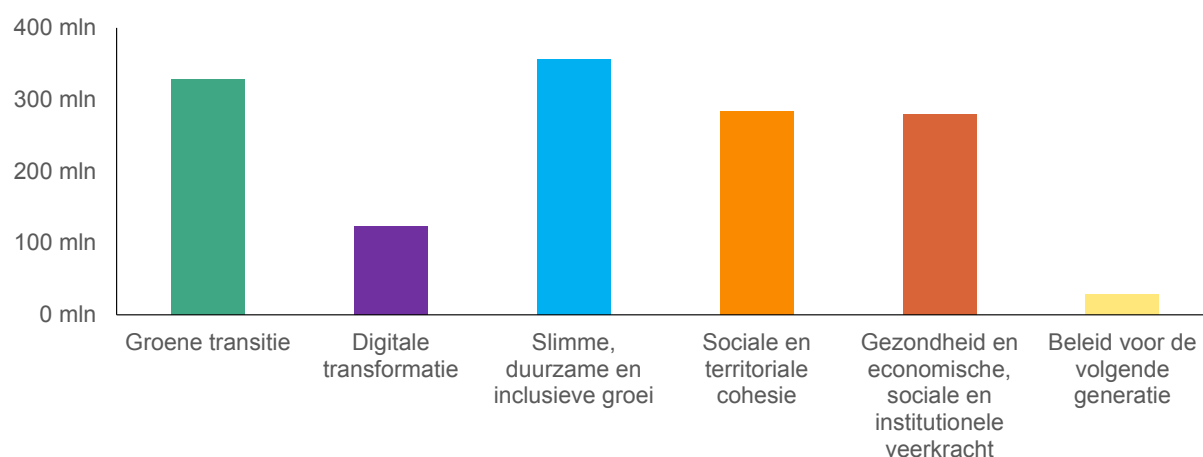
Kroatië heeft 75 contracten gegund aan kleine, middelgrote en grote ondernemingen om zowel de energie-efficiëntie in productieprocessen van de energie-intensieve industrie als het gebruik van hernieuwbare bronnen te vergroten. In de praktijk zullen de investeringen de productieprocessen in de verwerkende industrie verbeteren om het energieverbruik met minimaal 20 % tot 40 % te verminderen, afhankelijk van het soort investering.

Uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit gefinancierde zonnepanelen geïnstalleerd op het dak van een kmo in Voćin, provincie Virovitica-Podravina

Auteursrecht: Regering van de Republiek Kroatië

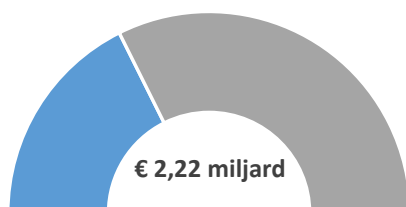
Figuur 27: Uitbetaling per pijler – Kroatië

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

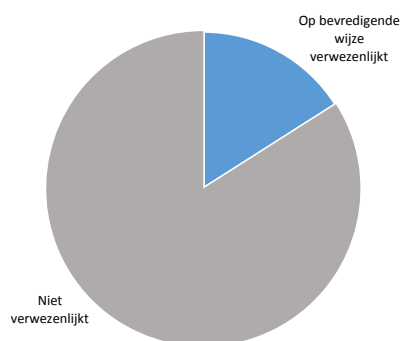
Figuur 28: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Kroatië

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 29: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Kroatië

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Italië

Italië heeft zijn oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan ingediend op 30 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 22 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 68,9 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun en 122,6 miljard EUR aan leningen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Italië op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 69 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Italië twee gewijzigde herstel- en veerkrachtplannen bij de Commissie ingediend, op respectievelijk 11 juli en 7 augustus 2023. Het eerste gewijzigde herstel- en veerkrachtplan werd in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening ingediend om een specifieke reeks in het vierde betalingsverzoek opgenomen mijlpalen en streefdoelen te wijzigen vanwege objectieve omstandigheden waardoor die niet meer konden worden verwezenlijkt. De eerste bijwerking van het Italiaanse plan was van technische aard. Deze werd op 28 juli 2023 door de Commissie goedgekeurd en is ter goedkeuring aan de Raad voorgelegd. Het tweede gewijzigde herstel- en veerkrachtplan werd ingediend om overeenkomstig artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage en om overeenkomstig artikel 21 van de RRF-verordening rekening te houden met objectieve omstandigheden die het niet langer mogelijk maken bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan te verwezenlijken. Het tweede herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende hervormingen en investeringen in verband met hernieuwbare energie, groene vaardigheden, energie-efficiëntie en elektriciteitsinfrastructuur. De beoordeling door de Commissie van het tweede door Italië ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

In de periode 2022-2026 zal de herstel- en veerkrachtfaciliteit 191,6 miljard EUR aan investeringen in Italië financieren (10,7 % van het bbp). Het oorspronkelijke (en nog lopende) herstel- en veerkrachtplan van Italië bestaat uit 132 investeringen en 58 hervormingen. Italië is in absolute termen de grootste begunstigde van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. De Commissie heeft Italië op 13 augustus 2021 een voorfinanciering van 24,89 miljard EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het Italiaanse herstel- en veerkrachtplan is aan de gang, maar het risico op vertragingen neemt toe. Italië heeft drie betalingsverzoeken ingediend voor in totaal 151 mijlpalen en streefdoelen in het plan, die resulteerden in een totale uitbetaling van 42 miljard EUR (op grond van de eerste twee ingediende betalingsverzoeken). Op 30 december 2022 heeft Italië zijn derde betalingsverzoek ingediend, waarvoor de voorlopige beoordeling op 28 juli 2023 door de Commissie is goedgekeurd. Het is van essentieel belang dat het plan en de onderhandelingen over de wijziging ervan snel ter hand worden genomen, omdat deze tijdelijke herstel- en veerkrachtfaciliteit slechts tot 2026 loopt.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Italië moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Italië

➤ ***Hervorming***

Italië heeft zich verder ingespannen om het openbaar bestuur te hervormen, door alle relevante uitvoeringshandelingen vast te stellen met betrekking tot de hervorming van de werkgelegenheid bij de overheid. De primaire wetgeving werd in 2022 aangenomen. Alle uitvoeringshandelingen zijn nu in werking getreden. Deze stap zal bijdragen tot een doeltreffender en efficiënter beheer van het Italiaanse overheids personeel, van aanwerving tot loopbaanontwikkeling. De uitvoeringshandelingen zijn met name relevant om een doeltreffende uitrol van de hervorming te waarborgen en bij te dragen tot een homogene uitvoering in alle overheidsdiensten. Italië is al vooruitgelopen met een aantal secundaire handelingen, die ruim vóór de beoogde termijn zijn aangenomen om de bepalingen in de primaire wetgeving beter te kunnen structureren en die relevant zijn voor de concrete uitvoering van de hervorming.

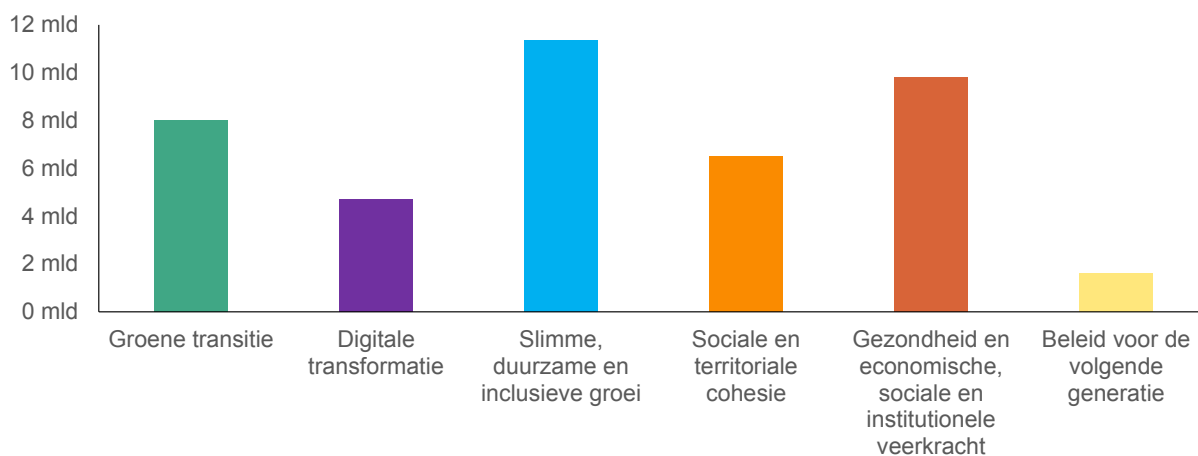
➤ ***Investering***

Italië heeft het ontwerp, de voorbereiding, de oprichting en het testen voltooid van vier datacentra, die de kern vormen van de nieuwe nationale cloudinfrastructuur “Polo Strategico Nazionale” (PSN), die speciaal is bestemd voor het beheer van de informatiesystemen, gegevens en toepassingen van de overheidsdiensten. De volgende fasen van de investering zullen betrekking hebben op de migratie naar de cloudinfrastructuur van de datasets en toepassingen van ten minste 280 centrale overheidsdiensten en lokale gezondheidszorgautoriteiten.

De herstel- en veerkrachtfaciliteit zal investeringen in datacentra ondersteunen om de cloudcapaciteit van Italië te vergroten.

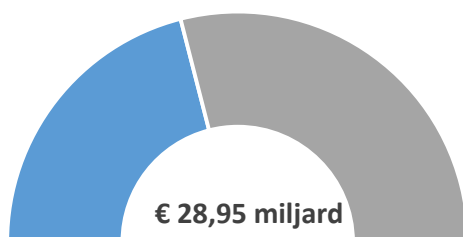
Figuur 30: Uitbetaling per pijler – Italië

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

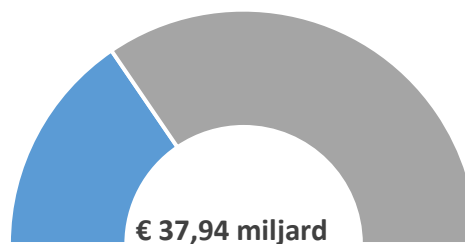
Figuur 31: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Italië

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

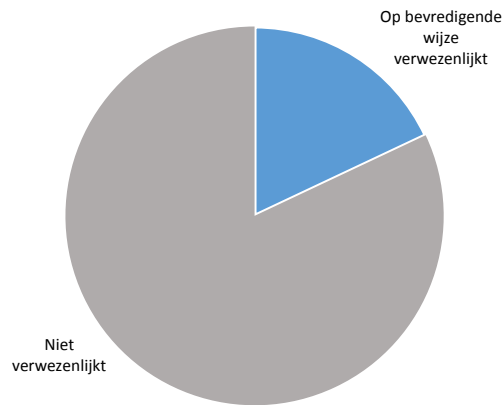
Figuur 32: Totaal aan leningen dat in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt – Italië

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan leningen dat tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt. Leningen zijn terugbetaalbare financiële bijdragen. Het totale bedrag van de aan elke lidstaat verstrekte leningen wordt bepaald door de beoordeling van zijn leningsaanvraag en mag niet meer bedragen dan 6,8 % van zijn bni voor 2019.

Bron: RRF-scorebord
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 33: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Italië

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Cyprus

Cyprus heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 17 mei 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 8 juli 2021 en de goedkeuring door de Raad op 28 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 1 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun en 0,2 miljard EUR aan leningen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Cyprus op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 916 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun.

In de context van de huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen heeft Cyprus op 1 september 2023 bij de Commissie een gewijzigd herstel- en veerkrachtplan ingediend om in overeenstemming met artikel 18 van de RRF-verordening rekening te houden met de herziene maximale financiële bijdrage en om in overeenstemming met artikel 21 van de RRF-verordening objectieve omstandigheden in aanmerking te nemen waardoor bepaalde mijlpalen en streefdoelen in het herstel- en veerkrachtplan niet langer kunnen worden verwezenlijkt. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat ook een nieuw REPowerEU-hoofdstuk met aanvullende en opgeschaalde hervormingen en investeringen in verband met energie-efficiëntie in gebouwen, elektrificatie van vervoer en onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de groene transitie. De beoordeling door de Commissie van dit door Cyprus ingediende plan was ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag nog niet afgerond.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) herstel- en veerkrachtplan van Cyprus heeft tot doel de belangrijkste uitdagingen in verband met de dubbele (groene en digitale) transitie, volksgezondheid en civiele bescherming aan te pakken en de economische, sociale en institutionele veerkracht van deze lidstaat te versterken. Het bestaat uit 75 investeringen en 58 hervormingen, die worden ondersteund door 916 miljoen EUR aan niet-terugbetaalbare steun en 200 miljoen EUR aan leningen, wat na de bijwerking van de maximale financiële bijdrage neerkomt op 4,1 % van het bbp van 2022. De Commissie heeft Cyprus in september 2021 een voorfinanciering van 157 miljoen EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de financiële toewijzing.

De uitvoering van het Cypriotische herstel- en veerkrachtplan is aan de gang, maar met het risico op enige vertraging. Cyprus heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met 14 mijlpalen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 85 miljoen EUR op 2 december 2022. De bijbehorende 14 mijlpalen hebben betrekking op maatregelen in de financiële sector en het openbaar bestuur, alsook op de elektriciteitsmarkt, energie-efficiëntie, circulaire economie, corruptiebestrijding en transparantie, digitale vaardigheden en audits en begrotingscontrole. Het Cypriotische herstel- en veerkrachtplan is relatief omvangrijk en complex. Een krachtig bestuur en permanente monitoring van het herstel- en veerkrachtplan zijn essentieel om het risico op vertragingen tot een minimum te beperken.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Cyprus moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Cyprus

➤ ***Hervorming***

In Cyprus is een wet in werking getreden om klokkenluiders die fraude en corruptie melden, te beschermen tegen interne sancties. Samen met de inwerkingtreding van de wet tot oprichting van de onafhankelijke autoriteit tegen corruptie en de inwerkingtreding van de wet inzake transparantie in besluitvorming en daarmee verband houdende aangelegenheden, zorgt deze wet voor meer samenhang in de strijd tegen corruptie.

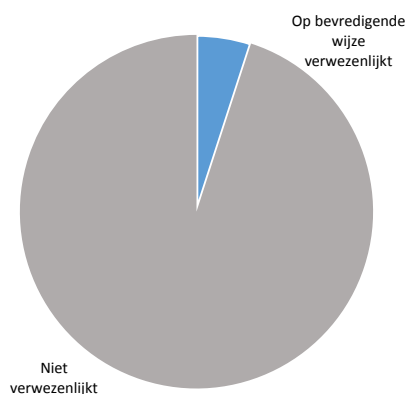
De door de herstel- en veerkrachtfaciliteit ondersteunde hervorming zal de strijd tegen corruptie in Cyprus een impuls geven

➤ ***Investering***

Cyprus heeft een oproep tot het indienen van voorstellen gepubliceerd voor een steunregeling ter bevordering van investeringen in energie-efficiëntie, met name in kmo's en non-profitorganisaties, met als doel een daling van het primaire energieverbruik met ten minste 30 % maar ook een verlaging van de CO2-uitstoot in gebouwen en/of faciliteiten. De maatregelen op het gebied van energie-efficiëntie zullen eind 2025 volledig zijn uitgevoerd.

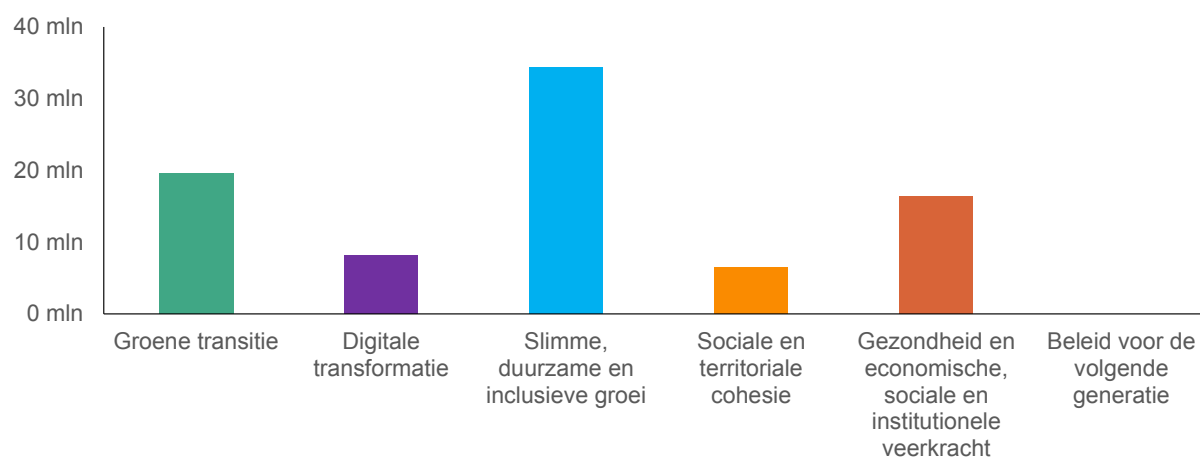
Figuur 34: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Cyprus

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

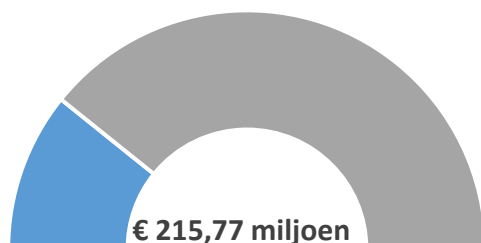
Figuur 35: Uitbetaling per pijler – Cyprus

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlers. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlers. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlers waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

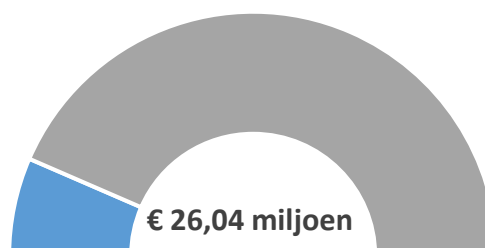
Figuur 36: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Cyprus

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 37: Totaal aan leningen dat in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt – Cyprus

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan leningen dat tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is verstrekt. Leningen zijn terugbetaalbare financiële bijdragen. Het totale bedrag van de aan elke lidstaat verstrekte leningen wordt bepaald door de beoordeling van zijn leningsaanvraag en mag niet meer bedragen dan 6,8 % van zijn bni voor 2019.

Bron: RRF-scorebord
https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Letland

Letland heeft zijn huidige herstel- en veerkrachtplan ingediend op 30 april 2021. De positieve beoordeling van de Commissie op 22 juni 2021 en de goedkeuring door de Raad op 13 juli 2021 hebben de uitbetaling mogelijk gemaakt van 1,8 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit in de periode 2021-2026. Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de RRF-verordening is de maximale financiële bijdrage voor Letland op 30 juni 2022 bovendien bijgewerkt tot 1,8 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun. Ten tijde van de opstelling van dit jaarverslag was geen herziening van het plan ingediend.

Het oorspronkelijke (en nog lopende) herstel- en veerkrachtplan van Letland richt zich op de belangrijkste uitdagingen van de groene en digitale transitie, regionale en sociale ongelijkheden, gezondheidszorg, economische transformatie en de rechtsstaat. Het bestaat uit 24 hervormingen en 61 investeringen, die worden ondersteund door 1,8 miljard EUR aan niet-terugbetaalbare steun, wat neerkomt op 5,58 % van het Letse bbp in 2021. De Commissie heeft Letland op 10 september 2021 een voorfinanciering van 237,4 miljoen EUR uitbetaald, wat overeenkomt met 13 % van de initiële financiële toewijzing.

De uitvoering van het Letse herstel- en veerkrachtplan is goed gevorderd. Letland heeft één betalingsverzoek ingediend, dat overeenkomt met negen mijlpalen in het plan en resulteerde in een totale uitbetaling van 201 miljoen EUR op 7 oktober 2022. De negen bijbehorende mijlpalen hebben betrekking op belangrijke hervormingen en investeringen op het gebied van de minimuminkomensregeling, breedbandinfrastructuur, infrastructuur van onderwijsinstellingen en afstandsonderwijs. Andere betrokken gebieden zijn overheidsopdrachten, het voorkomen van witwassen en de financiering van terrorisme en proliferatie, alsook de bouw van goedkope huurwoningen. Het tweede betalingsverzoek moet in 2023 worden ingediend en zal betrekking hebben op 49 mijlpalen en streefdoelen.

De volgende grafieken tonen de huidige stand van zaken met betrekking tot de mijlpalen en streefdoelen die Letland moet bereiken en die vervolgens door de Commissie als op bevredigende wijze verwezenlijkt moeten worden beoordeeld. In het onderstaande kader zijn voorbeelden van maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen opgenomen.

Voorbeelden van relevante maatregelen met verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen voor Letland

➤ Hervorming

Letland heeft de voorwaarden voor de hervorming van de minimuminkomensregeling verbeterd door een strategisch kader vast te stellen voor de verdere ontwikkeling van de minimuminkomensregeling. De algemene doelstelling van deze hervorming is de ongelijkheid te verminderen, het sociale vangnet te verbeteren en de sociale integratie en inclusie in Letland te bevorderen. De hervorming herzielt de ondergrens van het minimuminkomen door deze vast te stellen op ten minste 20 % van het mediane inkomen en

voorziet in een procedure voor positieve indexering op jaarbasis. Voorheen had de minimuminkomensregeling nominale drempels die elke drie jaar werden herzien. Het strategisch kader bestaat uit vier delen, die tussen augustus 2021 en maart 2022 zijn vastgesteld.

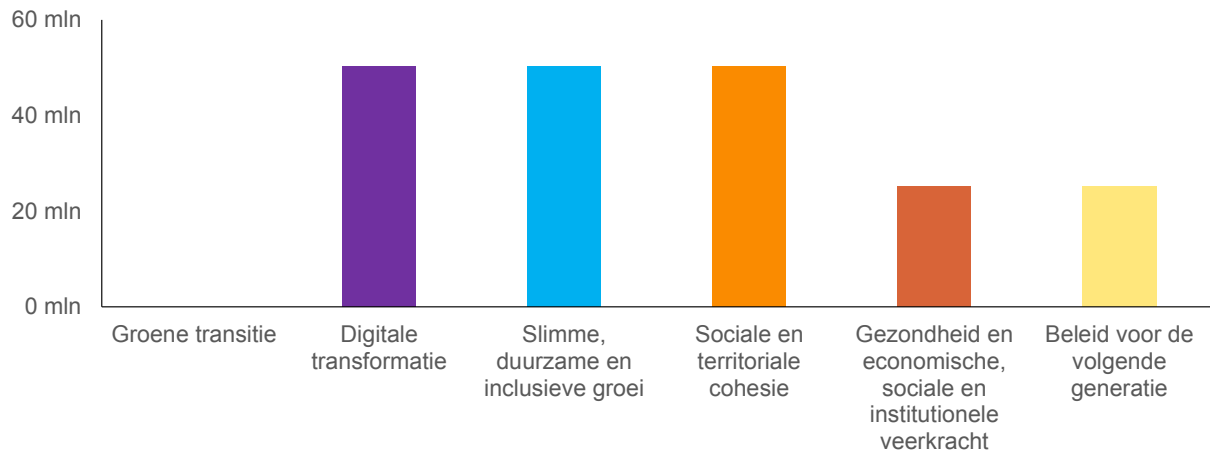
➤ **Investing**

Letland biedt toegang tot lesmateriaal en stelt sociaal kwetsbare groepen in staat deel te nemen aan afstandsonderwijs. In 2021 werd een kader voor de organisatie en uitvoering van afstandsonderwijs in onderwijsinstellingen goedgekeurd. De investering in het herstellen veerkrachtplan bestaat in de aankoop van ICT-apparatuur voor instellingen voor algemeen onderwijs, met gerichte steun voor leerlingen uit sociaal kwetsbare groepen en leerkrachten en in de oprichting van een “computerbibliotheek” in onderwijsinstellingen. Letland heeft reeds de regeringsbesluiten aangenomen tot vaststelling van criteria en voorwaarden voor de organisatie en uitvoering van afstandsonderwijs, om ervoor te zorgen dat afstandsonderwijs in alle Letse onderwijsinstellingen en op alle onderwijsniveaus wordt georganiseerd en uitgevoerd. In de komende jaren zal Letland ICT-apparatuur leveren aan kwetsbare lerenden.

Met de steun van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is in 2021 een kader vastgesteld voor de organisatie en uitvoering van afstandsonderwijs in onderwijsinstellingen

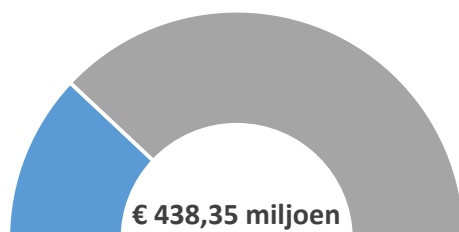
Figuur 38: Uitbetaling per pijler – Letland

Opmerking: Elke uitbetaling weerspiegelt de vooruitgang bij de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voor de zes beleidspijlars. Deze grafiek toont hoe de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (exclusief voorfinanciering) zich verhouden tot de pijlars. De bedragen zijn berekend door de mijlpalen en streefdoelen die onder een bepaalde uitbetaling vallen, te koppelen aan de pijlars waaraan de respectieve maatregelen (primair en secundair) zijn gerelateerd.

Bron: RRF-scorebord https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 39: Totaal aan niet-terugbetaalbare steun die in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald – Letland

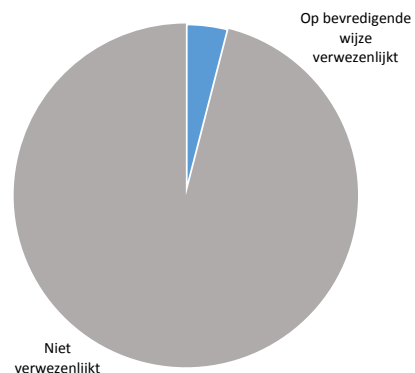

Opmerking: Deze grafiek toont het bedrag aan subsidies die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit zijn uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. **Opmerking:** Deze grafiek toont het bedrag aan niet-terugbetaalbare steun die tot dusver in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit is uitbetaald, met inbegrip van voorfinanciering. Het totale subsidiebedrag dat aan elke lidstaat wordt toegekend, wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan. Het totale bedrag aan niet-terugbetaalbare steun dat elke lidstaat ontvangt, wordt bepaald door een verdeelsleutel en de totale geraamde kosten van het respectieve herstel- en veerkrachtplan.

Bron: RRF-scorebord

https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html

Figuur 40: Verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen – Letland

Opmerking: Deze grafiek toont het aandeel van op bevredigende wijze verwezenlijkte mijlpalen en streefdoelen. Een mijlpaal of streefdoel is op bevredigende wijze verwezenlijkt zodra een lidstaat aan de Commissie het bewijs heeft geleverd dat hij de mijlpaal of het streefdoel heeft bereikt en de Commissie dat bewijs positief heeft beoordeeld in een uitvoeringsbesluit.

Bron: RRF-scorebord

https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/country_overview.html